

Metodiky a kritériá zoraďovania výstupov v žiadostiach o periodické hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti VER 2022

Na začiatku procesu periodického hodnotenia výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti (ďalej „periodické hodnotenie“ alebo „VER2022“), verejné vysoké školy a verejné výskumné inštitúcie, prípadne ich súčasti, podávali žiadosti o periodické hodnotenie v jednej alebo viacerých z 28 oblastí výskumu, spadajúcich pod 7 skupín oblastí výskumu¹. Každá žiadosť obsahovala 25 výstupov tvorivej činnosti – napríklad vedeckých článkov, monografií, konferenčných príspevkov, alebo umeleckých výstupov. Výstupy, ktoré vstupovali do hodnotenia, boli vybrané z predbežného zoznamu výstupov vyprodukovaných pracoviskom, pričom predbežný zoznam obsahoval najmenej 5 výstupov za každého hodnoteného zamestnanca.

Pri posudzovaní spôsobu výberu výstupov do finálneho výberu výstupov boli na základe [čl. 7, ods. \(1\) Smernice č. 36/2022 o periodickom hodnotení výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti](#) zohľadňované princípy rovnomernosti a reprezentatívnosti. Na základe čl. 7, ods. (3), písm. a) a b) tej istej smernice, žiadateľ pri podávaní žiadostí vyberal 25 výstupov z predbežného zoznamu so zohľadnením (a) princípu rovnomernosti, podľa ktorého počet zamestnancov žiadateľa, ktorí sú autormi 25 jedinečných výstupov, je rovnomerný vzhľadom na počet výstupov, a všetci zamestnanci žiadateľa sú autormi rovnakého alebo približne rovnakého počtu výstupov tak, že počet výstupov na jedného zamestnanca sa môže líšiť od počtu výstupov

¹ Príloha smernice č. 36/2022 o periodickom hodnotení výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti.

iného zamestnanca najviac o jeden výstup; a so zohľadnením (b) princípu reprezentatívnosti, podľa ktorého žiaden zamestnanec žiadateľa nemôže byť vyradený zo žiadosti inak, ako z dôvodov udaných smernicou o periodickom hodnotení (to znamená kvôli jeho práceneschopnosti, čerpaniu materskej alebo rodičovskej dovolenky, opatrovaniu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom v posudzovanom období v trvaní najmenej dvoch rokov, pričom sa zohľadňujú všetky spomenuté obdobia).

Na základe čl. 2, písm. (g) tej istej smernice, pri zoraďovaní výstupov v rámci predbežného zoznamu výstupov žiadateľa špecifikovali „vecné kritérium zoradenia výstupov“, ktoré predstavovalo odôvodnený princíp usporiadania výstupov, ktorý mohol obsahovať aj počet ohlasov, kategórie bibliografických klasifikácií, scientometrické údaje periodických publikácií a neperiodických publikácií a podľa potreby aj ich kombinácie.

Týmto spôsobom – teda so zohľadnením princípov reprezentatívnosti, rovnomernosti a uvedením vecného kritéria zoradenia výstupov – sa pri každej hodnotenej žiadosti dospelo ku selekcii najviac 25-ich výstupov, ktorých kvalita bola následne posudzovaná hodnotiteľskými komisiami.

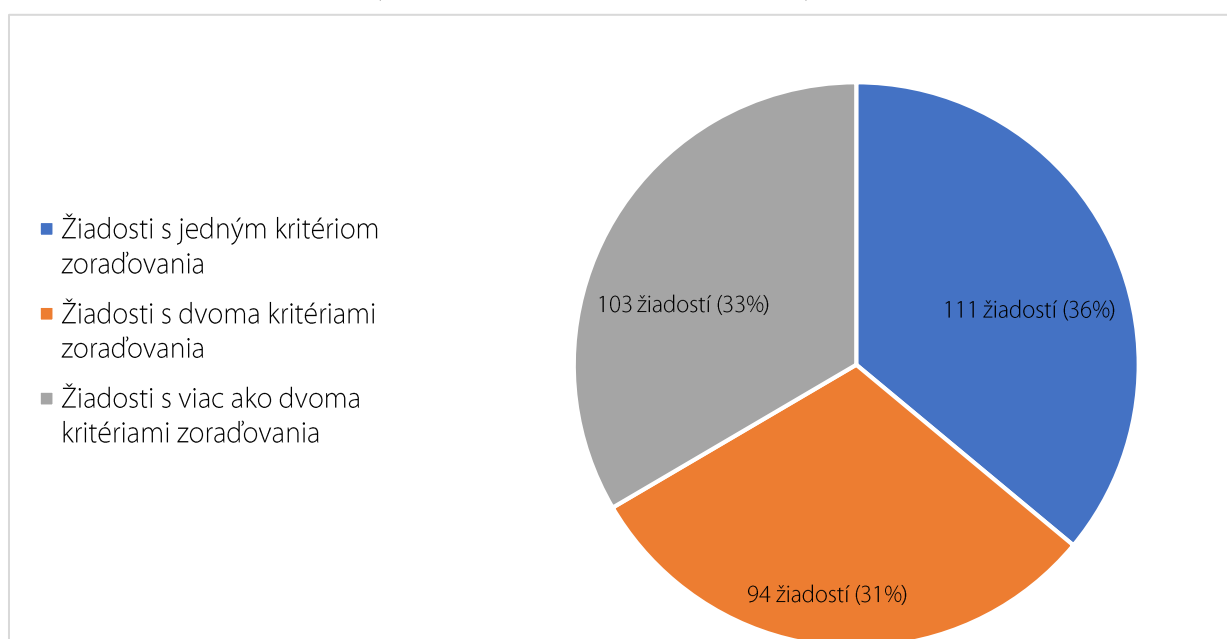
V procese podávania žiadostí do periodického hodnotenia v období medzi májom a augustom 2022 zamestnanci Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR poskytovali technickú a administratívnu pomoc pri podávaní žiadostí – a to aj v spätosti s výberom a zoraďovaním výstupov do finálneho výberu za jednotlivé žiadosti, ktoré boli následne hodnotené hodnotiteľskými komisiami.

Tento dokument slúži ako stručný prehľad zastúpenia jednotlivých kritérií zoradenia výstupov, ktoré si v procese podávania žiadostí žiadateľa slobodne vyberali.

Základné fakty o metodikách zoradovania výstupov

Do periodického hodnotenia bolo podaných celkovo 308 žiadostí, u ktorých sa posudzovala kvalita tvorivých výstupov. Ako možno vidieť na Obrázku 1, približne rovnakým (tretinovým) pomerom boli zastúpené žiadosti, v ktorých si žiadatelia zvolili jednu, dve, alebo viac ako dve metodiky (kritériá) zoradenia výstupov. Najviac zastúpené boli žiadosti, v ktorých si žiadatelia zvolili jedno kritérium (111 žiadostí, zodpovedajúcich asi 36% všetkých žiadostí). Druhými najčastejšie zastúpenými boli žiadosti, v ktorých si žiadatelia zvolili viac ako dve kritériá zoradenia výstupov (103 žiadostí, zodpovedajúcich asi 33% všetkých žiadostí). Tretími najčastejšie zastúpenými boli žiadosti s dvoma zvolenými a aplikovanými kritériami zoradenia výstupov (94 výstupov, zodpovedajúcich asi 31% všetkých žiadostí).

Obrázok 1: Zastúpenie žiadostí s jedným, dvoma a viac kritériami zoradovania výstupov

Konkrétne metodiky zoraďovania výstupov

V rámci 308-ich hodnotených žiadostí bolo zvolených celkovo 624 kritérií kvality. Metodiky zoraďovania výstupov možno rozdeliť do niekoľkých základných kategórií (Tabuľka 1 a Obrázok 2).

Najčastejším kritériom zoraďovania výstupov bola kategória publikačnej činnosti podľa evidencie publikačnej činnosti jednotlivých inštitúcií, alebo databáz výstupov (Centrálny register evidencie publikačnej činnosti, Centrálny register evidencie umeleckej činnosti, atď.).² Toto kritérium bolo zvolené v 233 prípadoch, a teda bolo zastúpené v približne troch štvrtinách zo všetkých žiadostí, u ktorých sa posudzovala kvalita tvorivých výstupov. Celkovo bola v rámci periodického hodnotenia posudzovaná kvalita výstupov u 308 žiadostí. Kategória publikačnej činnosti pritom bola podielom (t.j. zastúpením vo všetkých jednotlivých zvolených metodikách zoraďovania výstupov) taktiež najčastejšou, pričom zodpovedá asi 37% časti zo všetkých zvolených jednotlivých metodík zoradenia výstupov (za všetky hodnotené žiadosti bolo celkovo zvolených 624 jednotlivých kritérií na zoradenie výstupov).

Druhú najčastejšiu skupinu kritérií, podľa ktorých boli žiadateľmi zoraďované výstupy, boli citačné údaje. Celkovo bolo toto kritérium zoraďovania výstupov, či už podľa počtu alebo kategórií citácií, zastúpené v 163 prípadoch, čo zodpovedá približne 26% zo všetkých zvolených metodík zoradenia výstupov.

Tretím, a ďalším z pomerne významne zastúpených kritérií zoradenia výstupov boli bibliometrické údaje, ako napríklad usporiadanie výstupov podľa *impact factoru* alebo podľa zaradenia do kvartilov v rámci publikačných rankingov (Scimago Jr., Scopus, Web of Science,

² Kľúčovým dokumentom ustanovujúcim náležitosti kategorizovania výstupov v rámci databáz CREPČ a CREUČ, resp. definície jednotlivých kategórií publikačnej činnosti, bola v rámci obdobia od 1.1.2013 do 31.12.2020: [Vyhláška o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti č. 456/2012 Z.z.](#), vydaná MŠVaŠ 18.12.2012.

atď.). Tieto kritériá boli žiadateľmi zvolené v 110 prípadoch, ktoré predstavujú približne 18% zo všetkých zvolených metodík zoradenia výstupov.

Z menej početných kritérií zoradovania výstupov zvolili žiadatelia zoradovanie výstupov na základe vydavateľského údaju (32 prípadov), respektíve autorstva (v 28 prípadoch na základe autorského podielu zamestnancov v žiadosti podávajúcej inštitúcie v zozname publikácií). V 24 prípadoch žiadatelia zoradovali výstupy podľa spoločenského prínosu, prínosu pre prax, či originality, rigoróznosti alebo signifikancie. V 21 prípadoch žiadatelia zoradovali výstupy s ohľadom na zaužívané, prípadne na inštitucionálnej úrovni odsúhlasené, a v oficiálnych smerniciach obsiahnuté kritériá VŠ alebo VVI, prípadne kritériá deklarované MŠV a Š alebo SAAVŠ. Poslednú významnejšiu, v 12-ich prípadoch zastúpenú kategóriu kritérií zoradovania výstupov tvorili tzv. „kompozitné“ kritériá, pričom v týchto prípadoch žiadatelia zoradovali výstupy na základe viacerých kritérií zároveň. Najčastejšie však s ohľadom na kategóriu publikačnej činnosti, počty citácií, prípadne kvartily).

Tabuľka 1: Zastúpenie kritérií zoradenia výstupov v žiadostiach VER 2022

Kategória metodiky zoradenia výstupov	Početnosť kategórie metodiky zoradenia	Podkategória metodiky zoradenia výstupov	Početnosť podkategórie metodiky zoradenia
Kategórie publikačnej činnosti	233	-	233
Citácie	163	Počet citácií	159
		Kategória citácií	4
Bibliometria	110	Kvartily (SJR, JCR, WoS, SCOPUS)	39
		Impact factor	71
Vydavateľský údaj (jazyk, miesto vydania, prestíž časopisu)	32	-	32
Autorský podiel	28	-	28
Ukazovatele kvality (originalita, významnosť, rigoróznosť, prínos pre prax, spoločenský význam)	24	-	24
Kritériá inštitúcií (obsiahnuté v dokumentoch/ smerniciach)	21	Kritériá MŠVVaŠ/akreditačnej komisie	13
		Interné kritériá inštitúcií žiadateľov (VVŠ, VVI)	8
Kompozitné kritérium	12	-	12
Iné kritériá	1	Profil autora	1
Spolu	624		

Obrázok 2: Zastúpenie kategórií kritérií zoradovania výstupov

